

**Силабус навчальної
дисципліни**

**«Риторика (за професійним
спрямуванням)»**

**Галузь знань 05 «Соціальні та
поведінкові науки»**

Спеціальність 054 «Соціологія»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна фахового вибіркового компонента
Семестр	III семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Навчальна дисципліна вивчає риторику як соціокультурний феномен та наукову галузь. Соціальним контекстом риторики є розвиток демократичних інститутів, форм гласності, свободи думки та слова в суспільстві. Риторика як наука вивчає різні способи переконання. Її завдання – дослідити і систематизувати ті прийоми, або способи, міркування, за допомогою яких можна спробувати переконати окрему людину або групу людей в неможливості або доцільності прийняття певних тверджень.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Ще з античної давнини, коли закладалися принципи риторики, Арістотель доводив всезагальність її предмету. Вона не належить до певної галузі науки, не спрямована на з'ясування природи якогось визначеного предмета, але є лише методом для знаходження доведень стосовно кожного конкретного предмета. Тому цариною риторики є потенційно всі сфери життя, а не лише ті, що пов'язані з публічним простором і конкретно-професійними галузями. Риторика демонструє як складати тексти, як будувати мовлення, вчить говорити переконливо будь-якого мовця з будь-якого предмету. Тому вона потрібна кожному, хто включений у різні види комунікації – побутової, міжособистісної, професійної, соціально-політичної тощо і бажає набути ефективні навички мислення, мовлення, спілкування та соціальної взаємодії. Мета навчальної дисципліни дати знання основ класичної і сучасної риторики як науки про мисленнєво-мовну діяльність, спрямовану на переконання, вплив, на досягнення цілей у процесі мовленнєвої комунікації, зокрема, в процесі майбутньої роботи, та відповідні практичні навички.
Чому можна навчитися (результати навчання)	У результаті навчання студенти будуть знати: <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття риторики як науки про способи переконання; • коли виникла риторика і які етапи вона пройшла в своєму розвитку; • як співвідносяться між собою класична риторика і сучасна теорія аргументації; • як будуються логічні докази; що є суперечка, і які вимоги слід висувати до більшості суперечок; • як осягається майстерність публічного мовлення та ін.

<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - сформувати самостійний стиль мислення, власний стиль аргументації; - вміння застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення, різних предметних сфер; - вміння використовувати теоретичні знання в професійній діяльності соціолога, а також комунікативні засоби для ефективного впливу в умовах публічного мовлення; - вміння аналізувати онтологічні, гносеологічні, мовленнєві, логіко-методологічні та етичні проблеми розвитку риторики та уявлень про риторичний ідеал; - вміння послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та робити раціональні висновки; - вміння логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття риторики, самостійно складати текст промови чи виступу, грамотно виголошувати промову.
<p>Навчальна логістика</p>	<p style="text-align: center;">Зміст дисципліни:</p> <p>Риторика як соціально-історичне та гуманітарне явище. Предмет риторики та основні її поняття. Розділи класичної риторики. Зв'язок риторики з іншими науками.</p> <p>Історія становлення та розвитку риторики. Соціально-політичні та філософсько-гносеологічні передумови та причини. Розвиток риторики в античності: видатні давньогрецькі, давньоримські мислителі та оратори про риторику.</p> <p>Класична риторика та сучасний стан риторики. Неориторика та її основні напрямки. Ділова риторика як різновид неориторики.</p> <p>Способи переконання та логічні обґрунтування. Переконливі докази. Архітектура доказів. Можливості спростувати. Сфера застосування доказів.</p> <p>Логіко-етичні основи переконання та їх порушення. Некоректні способи переконання. Коректні і некоректні аргументи. Докази, що не склалися. Софізми. Стандартні некоректні аргументи.</p> <p>Мистецтво спору. Визначення суперечки. Коректні та некоректні прийоми спору. Спори про істину і суперечки про цінності. Чотири різновиди спору. Аналіз некоректного спору. Загальні вимоги до суперечки.</p> <p>Мистецтво перемовин. Принципи ефективного спілкування. Основні вимоги до процесу перемовин. Тактика ведення перемовин. Коректні і некоректні прийоми перемовин. Знання в широкому сенсі і знання у вузькому сенсі. Переконання, віра, сумнів.</p> <p>Майстерність публічного виступу. Інвенція. Види публічних виступів. Методика та етапи підготовки публічного виступу. Топіка. Аргументація та критика. Пафос.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Методи навчання: тренувальні виступи перед аудиторією, навчальні дискусії, робота в групах. Форми навчання: денна, заочна, дистанційна</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>«Ділова українська мова», «Філософія», «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Соціальна педагогіка».</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Філософія, «Політологія», «Культура мовленнєвої діяльності», «Соціологія релігії», «Соціологія мови», «Соціологічне забезпечення управлінської діяльності».</p>

Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p>Науково-технічна бібліотека НАУ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Олійник О.Б. Сучасна ділова риторика: навчальний посібник, 2018. 2. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навчальний посібник/ МОН. –Київ: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с. 3. Пономарьова Г.Ф., Петриченко Л.О., Бабакіна О.О. Риторика: навчальний посібник Харків: КЗ ХГПА, 2013. – 420с. 4. Спанатій Л.С. Риторика: Навчальний посібник/ МОН. – Київ: Ін Юре, 2008. – 144 с. 5. Шоріна Т. Г. Класична та "чорна" риторика: мовно-комунікативні та філософські трансформації принципів / Т. Г. Шоріна // Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. - 2019. - № 1. - С. 163-169. <p>Репозитарій НАУ: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/42874</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторний фонд факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, Навчальної лабораторії кафедри філософії «Комп'ютерні технології у викладанні філософських дисциплін» з необхідним мультимедійним обладнанням. (8 корпус).</p>
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	<p>Диф. залік</p>
Кафедра	<p>Кафедра філософії</p>
Факультет	<p>Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій</p>
Викладач(і)	<div data-bbox="603 996 890 1330" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: right;">ШОРИНА ТЕТЯНА ГЕННАДІЇВГА</p> <p>Посада: доцент кафедри філософії ФЛСК ФМВ Науковий ступінь: кандидат філософських наук. Тел.: 044-406-74-01 E-mail: tetiana.shorina@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.1005 Профайл викладача: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10749 https://scholar.google.com.ua/citations?user=ixLlyHgAAAAJ&hl=ru</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	<p>Авторський курс</p>
Лінк на дисципліну	<p>dd4mags</p>

